

Nívó-díj

A múlt évben nagy sikerrel szerepelt a Magyar Rádióban a Szegedi Egyetemi Énekkar. Szécsi József karnagy vezetésével. A bemutatott műsor színvonala tette lehetővé, hogy a Szegedi Egyetem Énekkar is részt vegyen a Magyar Rádió nyilvános évadzáró hangversenyén. A Kóruspódium hangversenyt február 21-én tartották meg, a Magyar Rádió 6-os stúdiójában.

A nyilvános koncerten énekarunk Händel Belsővár című oratóriumának Halleluja kórusát, Udvardy László — József Attila: Téli, Vaszy Viktor—Juhász Gyula: Új vallomás és Karai József—Nagy László: Tűz című kórusműveket adta elő. Február 22-én a Magyar Rádió Márványtermében vehette át a Szegedi Egyetemi Énekkar a Rádió nívó-díját igazoló plakettet.

Falujáró szemmel...

„Mi értelme van annak, hogy néhányan téli népművelési gyakorlat ürügyén 10 napot egyenkegyanak falun?” Sokan kimondják, még többen csak gondolják (de gondolják) ezt a Szegedre visszaérkező „népművelőkkel” kapcsolatban. Saját tapasztalataim, élményeim alapján megpróbálnék válaszolni erre az akaratlanul is felvetődő kérdésre.

Ebben az évben három társammal Nagymágocsra jártunk. Volt közöttünk jogász, biológia—technika szakos főiskolás, szőlész—borász Kecskemérről, bölcsész.

1. Tanácselnök, párttitkár, tsz. elnök + vezetőség, takarékszövetkezet, iskola, művelődési ház, stb., stb., — az első napok programjai. Mindenhol a szokványos, általános, jól ismert kérdések, és mit is várunk? — hasonló feleletek. Bemutatók — „lejelentkezés”: Itt vagyunk...

2. Pinceklub — beszélgetések, éjszakába nyúló viták, vetélkedők, ismerkedés, bál, zene, tánc, sörözés. Nyugdíjas klub, kártyacsata, emlékezések a múlttól, „mint a mi unokáink”. Látogatások: „Ne haragudjon, de éppen nagy munkában vagyok, majd legközelebb.” „Üljenek csak le, kedveskéim, én nem tudok semmi érdekességet mondani, de majd megjön az uram...” „Maguk a főiskolások. A húgom már mesélt magukról, tudják, a tanácson találkozott velem.”

3. Ezek után újabb beszélgetések a párttitkárral, a tsz. vezetővel, stb. Most már nemcsak „haj de szép ez a falu”, hanem megvan a „miért szép” is, nemcsak a sablonokról esik szó, hanem a gondokról is. Tudunk már a társadalmi összefogással felépült tornateremről, az aranykoszorús, kiváló ifjúsági klubról, a jól működő, lelkes tagokból álló nyugdíjas klubról, a kitűnően felszerelt óvodáról. De tudunk arról is, hogy kevés a jó minőségű helyi kenyér, lenne termálvíz, csak nincs pénz az előhozására, a fiatalság és a

nyugdíjasok közé eső, ún. közpénzreget nagyon nehéz megmozgatni, 1967 óta épül az egészségház stb.

Ezt adta a község nekünk. Ertekes, sokszor a 10 napon is túlmutató kapcsolatokat. Problémalátást, problémamegrázhatóságot, és ezek bonyolultságának megismerését is. Szakmai irányú érdeklődésünk kielégítését. Sémát, modellet egy fiatal értelmiségi beilleszkedésére, beolvadására a falusi életformába.

Sokan azt kérdőjelezik meg, adunk-e valamit a községnek. Egy kívülálló „laikus” szemével sokszor rámutattunk olyan hiányosságokra, amelyek mellett a helybeliek szinte mindennap elmennek. Segítséget nyújtottunk „városi” tapasztalainkkal az ifjúsági klubnak. A nyugdíjasok között sokszor gyermekeiknek, unokáiknak éreztük magunkat, és — reméljük — ők is így láttak minket.

Ezekben kívül egy olyan sajátos „neheztés” is szerepelt a programunkban — a művelődési ház igazgatójának ötlete —, amely megint csak közelebb hozott minket a faluhoz, az itt élőkhez. „Régi tárgyak mesélnek” címmel műsort szerveztünk. A falu lakosai bemutatót tartottak a község üttörőinek, fiataljainak olyan használati eszközökről, amit a mi generációnk már nem ismer.

Először a kisterembe tervezték a bemutatót, az utolsó napokra azonban kiderült, hogy csak a nagyban férünk el. Néhány adat a másorról: kb. 100 tárgy gyűlt össze, ennek mintegy felét be is mutatták a nyugdíjasok, a lelkes, 200—250 fős közönségnek. Az öregek szeretettel mutatták be sokszor még működés közben is (köpülés, rokkázás, mángorlás) a tárgyakat. Azt hiszem, a gyerekek a tárgyaknak, a bemutatók pedig az ő örömeiknek örültek.

MÓROCZ KÁROLY

Az egyedi egyetememes

Nagy Géza könyvéről

A miénktől meghatározottságaiban különböző intellektuális — kulturális gyakorlat révén kitermelte értékéhez való viszonyulás kérdése az idők folyamán nem vesztette aktualitásából; ellenkezőleg, éppen az utóbbi évek, sőt hónapok eseményei bizonyítják, hogy önmagában a kérdés feltevése (helyenként még a „felvethetősége” is) milyen heves polemika, viták középpontjában áll.

Jean-Paul Sartre-t, a XX. századi Franciaország egyik legjellegesebb filozófus-művészt, privilegizált hely illeti meg: hosszabb ideig afféle „kulturális-intellektuális vezető” is volt, akinek szavára a szűkebb szakmai-professzionista körön kívül is odafigyeltek. Elengedhetetlenül fontos, hogy akkor, amikor egyre több szó esik „eszmék és gondolatok egymás mellett éléséről”, sokrétű kapcsolatáról, megismerjük más gondolatrendszereket (a jelen esetben polgári) teljesítményeit, s az is, hogy a hozzájuk való viszonyulás túllépje a komikus pamflet-szintet. Szerencsére egyre inkább növekszik azon műveknek a száma, amelyek a tisztességesen végiggondolt kérdésfeltevés alapján értékeiket, eredményeiket állítják a középpontba. Sartre, noha főműveiből legfeljebb csak részek vannak lefordítva magyarra. (A szepi-irodalmi alkotások kivételével) viszonylag szerencsésnek mondható; az utóbbi években számos kisebb-nagyobb tanulmány, monográfia témája volt Magyarországon. Ezek közül is ki kell emelni Nagy Gézaét, a JATE tanácskezelőjének „Az egyedi egyetememes” címmel a közelmúlt-

ban kiadott (Modern Filológia Füzetek Budapest, Akadémiai Kiadó, 1980.) munkáját, amely az egyik legjobb nálunk kiadott Sartre-ról foglalkozó írás.

Az alcím közelebb visz bennünket a szerző alapállásának megértéséhez: „Egy polgári filozófus-művész egyéni és társadalmi kalandja a XX. században”, lévén, hogy minden eleme fontos (és pontos) jelentést hordoz, amelyet természetesen az elolvasás után állapíthatunk meg.

Nagy Géza alapfogolata a következő: egy nagyszabású filozófus-író, aki amellest, hogy szerzője a XX. századi francia kultúrának, életműve „üzene” keresztül (a szerző alapján Sartre teljesítményének „egyetememes” voltára kell felhívni a figyelmet), más értékrenddel rendelkező kultúrák számára is nagyon fontos és értékes.

Ezért a munka első fázisa — a megismerés aktusa — kevésbé látványos, „apró feladatok” elvégzése, amely nélkül nincs megértés, s ezáltal a vélemények kialakítása is lehetetlen. Sartre alkotói megnyilvánulásainak minden elemét szükséges ahhoz, hogy kérdéseket lehessen feltenni, szűkíteni, behatárolni az „érvenységi mezőt”. Ezt, mint már említettük, az alcím és a fejezet tagoltsága jelzi. Külön érdemes felhívni a figyelmet az egyes fejezetek gondos megszerkesztettségére, amely már a megismerésen túllépő értékelés fázisának rövid „tartalmi” kivonata. Sartre filozófus és művész; hogy mennyire összekapcsolódik a kettő, azt

Avatások

Február 7-én felsőoktatási intézményeinkben doktoravató tanácsuléseket tartottak.

A József Attila Tudományegyetem doktoravató tanácsulését az egyetem aulájában rendezték meg. Dr. Antalfi György egyetemi tanár, a JATE rektora vezetésével az Egyetem Tanácsa 90 végzett joghallgatót avatott jogászdoktorra.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Egyetemi Tanácsa is február 7-én tartotta meg nyilvános tanácsulését. A tanácsulésen dr. Cserháti István egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem általános rektorhelyettese vezetésével az Egyetemi Tanács 9 gyógyszerészt avatott gyógyszerészdoktorrá, valamint 79 gyógyszerészelőtlet gyógyszerészé.

Klubprogram

Március 2. 20 óra: Vadnaran-csok — Géczy János költői estje. (Közreműködik Nagy Zoltán színművész.)

Március 3. 19 óra: Szexológia — ea.: Korányi Tamás.

19 óra 30 perc: Történelem kör — ea.: Püspöki Nagy Péter.

Március 4. 20 óra 30 perc: Bemutató moz: A svéd, akinek nyoma veszett (magyar film) rendezte: Bacso Péter.

Március 5. 19 óra 30 perc: Anti-disco (Pap Gábor programja)

Március 6. 19 óra: Szilágyi-disco.

Március 7. 20 óra 30 perc: Filmklub: Szívzörej (francia film) rendezte: L. Malle.

Március 9. 20 óra: Sportklub — vendége Balczó András többszörös világ és európai öttusázó (a beszélgetést vezeti Riskó Géza sportújságíró).

Március 10. 19 óra: Gyöprugi — közreműködik a Virágvígyi zenekar és a JATE néptánc-csoportja.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem KISZ-klubjában csak március 15-től lesznek szervezeti programok!

A Stúdió Színpad bemutatója

Pillanatkép a próbáról. (Fotó: Varga Csaba)

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Stúdió Színpada nagy fába vágta a fejszéjét, amikor Dürrenmatt: Pillanatkép egy bolgóról című darabját rendezte meg, s mutatta be először az idei tanévben. Az előadáson érződött is, hogy valóban nehezen bírkóztak meg az erejüket meghaladó feladattal. Engedtek a csábításnak, s amatőr színpadosokként próbálták a ma oly divatos, modern drámákat színpadra vinni. (Ha az ország nagy színházai vállalkozhatnak is ilyen feladatra, ez még nem jelenti azt, hogy egy amatőr színjátszó csoportnak is így kell tennie. A Stúdió Színpad bemutatóján nem zúgott a taps. Ehhez a formai megoldáshoz értő közönségre, felkészült rendezőre lett volna szükség. Mennyivel jobb lenne, ha a közönség igényeivel mérteznék az előadásokat, s igazán amatőr lelkesedéssel színpadra állított darabok nézhetnének. Ebben az esetben a kedvtelésből látszó amatőr színészeknek méltán járna a taps. A Dürrenmatt-darabban szereplő főiskolások közül feltétlenül meg kell említeni Gyuricza Péter, Tóth Ilona, Hevesi Imre és Gaál Katalin nevét. A színpadi mozgáson azonban volna még javítanivaló. A Pillanatkép egy bolgóról című darabot Both Krisztina rendezte, s ezúttal az ő számlájára írható, hogy elmaradt a taps...

„Érted, veled a Vöröskereszt”

Az újév elején mindenhol összegyűlik az elmúlt időszak eredményeit, tapasztalatait, természetesen kicsit a „jövőbe” is tekintenek, számbaveszik az elkövetkező feladatokat.

Ezt tesszük most mi is, amikor a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Vöröskereszt alapszervezetének munkájába bepillantunk. Erdemes megismerni ezt a területet, érezni az emberi humánitást, a segítőkészéget, a fáradszorgotlan munkálkodást.

irányításában. S a népművelés-szakosok is példásan segítettek és segítik kultúráműsoraikkal a területi vöröskeresztes szervezeteiket.

Az alapszervezet a hallgatók önzetlen segítségét a főiskola befejezők, a IV. év végén kis ajándékokkal köszöni meg.

A hallgatók vöröskereszt akcióiról itt nem kell külön szólni, hisz a Szegedi Egyetem rendszeresen tájékoztatja olvasóit ezekről.

Az eredmények rövid áttekintése után dr. Herzfeld Rozália főiskolai adjunktus, a Vöröskereszt alapszervezet titkára nyújt tájékoztatást az idei év elkövetkező eseményeiről, a kitűzött feladatokról:

— A feladat továbbra is az, hogy felkészítsük a hallgatókat az általános és középiskolai vöröskeresztes mozgalmak vezetésére. Szeretnénk, ha segítenének az idén megrendezendő középiskolások közötti országos vöröskeresztes vetélkedő területi és városi elődöntőjének előkészítésében.

— Az alapszervezet ideje — talán legnagyobb — megmozdulása a Magyar Vöröskereszt 100 éves jubileumának méltó megünneplése lesz, melyre május 5-én kerül sor. Másik, s nem kevésbé fontos feladatunk bekapcsolódni a „Rokkantak éve” — mozgalomba. Természetszerűleg a főiskolai szervezet is csatlakozik az akcióhoz. Konkrétan: tovább mélyítjük kapcsolatunkat az újszegedi Vakok Intézetével. Például négy alkalommal zenes-irodalmi műsort tartunk ott.

— Indul ismét a csecsemőgondozási tanfolyam: anyaságra, háziaságra való nevelés témamegjelöléssel. Kitérünk itt majd a hallgatókat és a pedagógusokat egyaránt érintő rendeletekre is. Sor kerül szexológiai előadás-sorozatra is. Végül, kiemelt feladatként említeném: az elsősegélynyújtó ismeretek terjesztését minél szélesebb körben. Ennek érdekében elősegélynyújtó tanfolyam indítását tervezzük.

DEMETER IRÉN

a kötet írója meggyőzően bizonyítja: Sartre-ot, a „művészt”, saját elvontabb, gondolati-filozófiai teljesítményén keresztül lehet megszólaltatni. A viszonylag hosszú sartréi életút szakaszokból áll (a szerző szerint három ilyen világosan elkülöníthető cenzura mutatható ki, a harmadikat inkább csak jelzi a 6. fejezet „c” része: „Sajátos visszatérés az irodalomhoz” cím alatt, s noha rövidebb részből van szó, pontosan illeszkedik az egész gondolatnethoz).

A kijelölt periódusok, összekötő—szétválasztó egységek a „kaland” átváltozásainak tükrében választódtak ki. A „kaland” pedig Sartre művének „egyszerre szubjektív és objektív, egyéni és társadalmi dialektikája”. „az egy emberéletbe sűrített művészi és gondolkodói teljesítményt nevezük kalandnak” — írja Nagy Géza. A kötet egyik központi tematikájánál vagyunk, s ilyen fogalmak kapcsolódnak össze, mint: „polgár” — „egyedi egyetememes” — „kaland”.

És így kezelt „kaland”, mint fogalom, „ontológiai” fogalom, s valójában Nagy Géza munkája nem más, mint Sartre életművéből „szintéziséről” egy más alapállásról megvalósított hasonló összegzés, amely egy nem polgári alapállásról Sartre művének végiggondolása, eljutva az életmű értékeinek és más kulturális értékeknél való beemelésének (és beemelhetőségének) állításáig, s konkrét megvalósításáig.

SZABÓ ISTVÁN